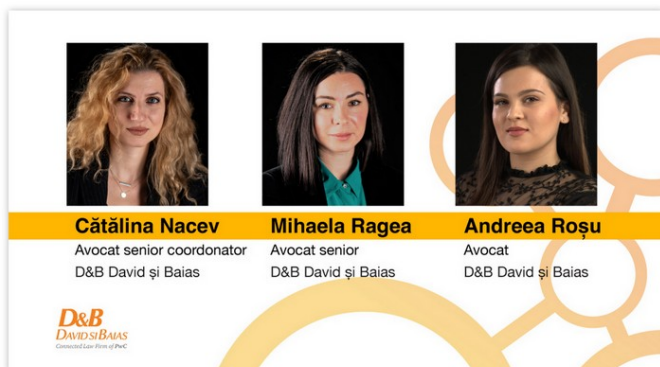

Obligațiile impuse de ANPC operatorilor economici pentru combaterea fenomenului de "shrinkflation" au fost publicate, cu o serie de neclarități

Ordinul Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor privind obligația operatorilor economici de a informa consumatorii cu privire la modificarea cantităților de produs, în condițiile menținerii aceluiași preț, publicat saptamâna trecută, ridică multe semne de întrebare legate atât de sfera de aplicare, cât și de modalitatea de aplicare, inclusiv a sancțiunilor.

Având în vedere că intenția reglementării este bună, apreciem că în această formă Ordinul nu va avea efectul pentru care a fost adoptat, acela de protejare a consumatorilor de fenomenul de "shrinkflation". ANPC a identificat o scădere a volumului sau a greutății unor produse preambalate, fără însă ca această scădere să se reflecte în prețul produselor și fără a schimba forma și prezentarea acestora. În opinia Autorității, acest fapt induce în eroare consumatorii cu privire la cantitatea produselor achiziționate.

Astfel, conform Ordinului, operatorii economici care comercializează la raft produse al căror volum sau a caror greutate s-a diminuat, păstrându-se însă ambalajul, forma și prezentarea, concomitent cu menținerea prețului de vânzare, au obligația de a semnaliza această modificare în același câmp vizual cu produsul, prin afișarea unui anumit text, la o anumită dimensiune și scris cu un anumit font, indicate în mod expres în Anexa la Ordin și de a menține această informare timp de cel puțin 30 de zile de la punerea la vânzare a produsului.

Cu toate că obligația instituită de actul normativ pare la prima vedere simplă, aceasta ridică multiple probleme de interpretare și aplicare pentru agenții economici.

Principalele probleme identificate

O prima problemă a acestui ordin este că **informația trebuie prezentată doar în forma impusă de document**, orice modalitate alternativă de semnalizare nefiind acceptată.

O a doua problemă identificată este aceea că **dispozițiile Ordinului nu definesc noțiunile utilizate în cuprinsul acestuia**, generând astfel probleme de interpretare și aplicare.

Astfel, nu este definită noțiunea de "*produse destinate consumului în spații de vânzare*", dând naștere la multiple interpretări cu privire la categoria produselor pentru care se instituie obligația de informare, respectiv dacă se aplică celor consumate în spațiul de vânzare sau tuturor produselor preambalate comercializate.

Deși referatul de aprobare al Ordinului și Comunicatul ANPC fac referire la aplicabilitatea actului normativ în ceea ce privește toate produsele preambalate comercializate, respectiv atât cele alimentare, cât și cele

nealimentare, iar Ordinul exclude în mod expres de la aplicabilitate doar produsele comercializate online, în cuprinsul actului normativ se face trimitere la o obligație de informare pentru comercializarea la raft a produselor destinate consumului în spații de vânzare, generând astfel confuzie.

Totodata, Ordinul precizeaza expres ca va fi aplicat exclusiv în privința produselor pentru care s-a redus volumul sau greutatea, având însă ”**prezentarea, ambalajul, forma, dar fara a se limita la acestea, identice**”.

Rezulta, așadar, ca în situația în care prezentarea sau ambalajul au fost modificate, prevederile Ordinului nu vor putea fi invocate.

O alta problematica de interpretare vizeaza **perioada de timp în care operatorii economici au obligația informării consumatorilor** asupra acestor aspecte. Din aceasta perspectiva Ordinul precizeaza ca aceasta obligație subzista pentru o perioada de cel puțin 30 de zile de la data punerii în vânzare la raft a produsului cu volum sau greutate redusa fara însă a indica în niciun fel daca sau cum vor fi aplicate dispozițiile Ordinului pentru situații tranzitorii.

Mai mult, Ordinul instituie obligația de informare la momentul “*oferirii spre vânzare*” a unui produs preambalat al carui volum sau a carui greutate a fost redusa, fara ca noțiunile de “*oferire spre vânzare*” sau “*punere în vânzare*”, utilizate în cuprinsul Ordinului, sa fie definite în considerentele acestuia sau prin OG nr. 21/1992, act normativ în completarea caruia a fost emis.

Astfel, daca noțiunea de ”punere în vânzare” este înțeleasa ca fiind acțiunea de a oferi spre vânzare pentru prima data produsul a carui greutate sau al carui volum au fost reduse, se poate aprecia ca obligația de semnalizare a produsului al carui volum sau greutate au fost deja reduse anterior intrarii în vigoare a Ordinului, în condițiile menținerii prețului și care a fost comercializat pentru o perioada de cel puțin 30 de zile anterior momentului intrarii în vigoare a Ordinului, nu mai subzista.

De asemenea, aplicarea în timp a obligației de informare pentru o perioada de cel puțin 30 de zile da naștere unor multiple interpretari și întrebări, respectiv daca aceasta obligație de informare subzista doar pentru produsele a caror greutate sau volum s-a diminuat, puse la vânzare dupa intrarea în vigoare a Ordinului sau exista și în cazul produselor puse la vânzare într-o perioada mai mica de 30 de zile anterior intrarii în vigoare a Ordinului.

Lipsa unei reglementari clare în aceasta privința obliga la realizarea unei analize complexe din perspectiva principiului aplicării legii în timp și care poate conduce la aplicarea neuniforma a prevederilor legale, îngreunând totodata implementarea în practica a dispozițiilor actului normativ de catre operatorii economici.

Care sunt sancțiunile?

O alta deficiența pe care o regasim în modalitatea de reglementare a acestui Ordin, este **lipsa indicării exprese a unei sancțiuni** în cazul nerespectării de catre operatorii economici a obligațiilor instituite prin acesta.

Având în vedere practica ANPC în situații similare, precum și faptul ca Ordinul a fost adoptat în executarea OG 21/1992 privind protecția consumatorilor, respectiv a prevederilor art. 18-20 din acest act normativ, care reglementeaza obligația operatorilor economici de informare a consumatorilor cu privire la caracteristicile esențiale ale produselor, dorindu-se, practic, o completare a conținutului acestei obligații de informare, apreciem ca sancțiunea ce va deveni incidenta pentru nerespectarea prevederilor acestui Ordin va fi aplicata în baza Ordonanței nr. 21/1992 pentru încălcarea contravențiilor prevazute la art. 18-20, dupa caz.

Astfel, încălcarea Ordinului va constitui contravenție și va putea atrage sancționarea operatorilor economici atât cu amenda contravenționala de la 1.000 de lei la 10.000 de lei, cât și cu masura complementara a opririi temporare

de la comercializare a produselor cu abateri de informare pâna la remedierea deficiențelor sau, în cazuri extreme, chiar cu masura complementara a închiderii temporare a unitații pe o perioada de cel mult 6 luni.

Având în vedere faptul ca dispozițiile art. 18-20 din OG 21/1992 reglementeaza obligații de informare distincte, cu elemente materiale distincte, ce cad în sarcina unor operatori economici distincți, credem ca aceasta modalitate de stabilire a sancțiunii aplicate și a textului de lege incident încalca atât principiul legalității, cât și principiul individualizării sancțiunii, consacrat la art. 1 din OG 2/2001.

Ordinul va intra în vigoare în termen de 30 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial, respectiv în data de 10 octombrie 2024, oferind timp operatorilor economici pentru adaptarea și conformarea la noile cerințe.